

MOSTARSKO

JUTRO

IZDAVAČ
SAMOSTALNI BATALJON
ODBRANE MOSTAR

REDAKCIJSKI KOLEGIJ

NAFIJA ČATIĆ,
KARLO DŽEBA
ČAMIL SALAHOVIĆ,
DŽEMAL HAMZIĆ,
FARUK ČUPINA,
SAFET ORUČEVIĆ,

GLAVNI I ODGOVORNI
UREDNIK
DŽEMAL HAMZIĆ

TEHNIČKI I GRAFIČKI
UREDNIK
NEDŽAD PAŠALIĆ

LEKTOR I KOREKTOR
OMER TIPURA

FOTOGRAFIJA
SEAD HADŽIABIĆ
IFET KAPIDŽIĆ

PREVOD NA ENGLJSKI
NADA KADRAGIĆ

SEKRETAR
SENAD EFICA

SLOG:
AOP SAMOSTALNOG
BATALJONA ODBRANE
MOSTAR
HASAN KEVELJ
OMER MESIHOVIĆ
SAMIR VEJZOVIC

TEHNIČKI PRIPREMA I
ORGANIZACIJA
ŠTAMPE
IBRICA RAHIMIĆ

TISKARA
RADE BITANGA
RATNO IZDANJE

Prvih 100 dana rata

Iz referata komandanta Arifa Pašalića

Danas (12.7.1992) navršava se stotinu dana rata, kojeg su nam nametnuli četnici i ostaci bivše JNA. Stotinu dana najprijeviog rata. Nezapamćenom mržnjom srpskih ekstremista strada nedužno muslimansko i hrvatsko stanovništvo. Stradaju građani Mostara. Ruši se i uništava kulturna i istorijska baština grada i sve što je ljudsko i svojstveno čovjeku. Samostalni bataljon odbrane Mostar nastao je samoorganiziranjem naroda, prvenstveno Muslimana i Hrvata, po mjesnim zajednicama Carina, Luka i Mahala. Osnovu organizovanja činili su građani riješeni i opredijeljeni za odlučnu borbu. U situaciji kada je oprema, naoružanje i dokumentacija bivše TO iz nerazumljivih razloga predana u ruke neprijatelja, Krtzni štab općine Mostar 15. aprila postavlja Šemsudina Hasića za komandanta Općinskog stožera TO Mostar. Od tada nastaju promjene cjelokupnog sastava Općinskog stožera TO i aktivno se ostvaruje saradnja sa građanima i strankama SDA i HDZ. Užurbano se radi na naoružavanju, opremanju i formiranju jedinica za borbu protiv neprijatelja. Posebnu ulogu i doprinos u naoružavanju građana dali su SDA i HDZ u kojima su se posebno isticali gospoda Ismet Hadžiosmanović, Pero Zelenika, Suad Čupina, Dinko Slezak, Nail Nožić itd. Sa početkom demonstracije sile od strane bivše JNA, a posebno dolaskom srpsko-crnogorskih rezervista, potpomognutih članovima SDS-a Mostara stanje u gradu postaje teško, posebno za muslimanski i hrvatski narod.

Poznata eksplozija u blizini kasarne Sjeverni logor bila je samo povod četnicima i bivšoj JNA za početak uništavanja grada i ostvarivanja plana velike Srbije. Već tada građani MZ Luka pokazuju odlučnost i pružaju otpor postavljanjem barikada, a ubrzo se cijeli grad blokira i počinje po načinu vođenja i razaranja neviđeni rat na ovim prostorima. Do prelaza na lijevu obalu Neretve i protjerivanja četnika vodi se borba, uništava se grad, kulturno-istorijsko, vjersko i ostalo blago i vrijednosti koje se vijekovima stvaraju na ovim prostorima. Sa početkom borbe, u prvim okršajima, sa bolje tehnički opremljenim i naoružanim četničkim formacijama uočava se da dotadašnja organizacija jedinica TO nije podnesna i borbeno prilagođena za takav krut i nemilosrdan rat. Saradnja sa postrojbama HVO već u početku borbe dovela je da se dotadašnja organizacijska struktura jedinica mijenja i 12. aprila 1992. godine formira se Samostalni bataljon odbrane Mostar, koji ulazi u sastav snaga HVO.

Prvi komandant Bataljona bio je Suad Čupina. Bataljon prolazi kroz teške trenute borbe i pokazuje izuzetnu sposobnost i hrabrost. Borci Bataljona ulažu velike napore u borbi protiv tenkova, artiljerije, minobacača i snajpera, a svi sa običnim puškama, ponekad i bez dovoljno

municije. Padaju prve žrtve, past će još, ali odlučnost boraca dokazuje da vodimo rat protiv agresora koji je genocidan. Agresora nezapamćenog po postupcima ubijanja, paljenja i pljačke, od lične do društvene imovine grada Mostara. Teška se borba vodila od 6. do 9. maja kada je lijeva obala bila privremeno izgubljena.

Po gubitku lijeve obale Neretve Bataljon konsoliduje svoje redove i njegove čete sastavljene od oko dvjesto ljudi po zapovjedi HVO Općinskog stožera Mostar od 21.5. do 13.6. izvršavaju zadatke u rejonu Raška Gora - Đubrani, gdje pokazuje primjenu organizaciju i borbenost. U nemilosrdnoj borbi s četnicima gubi četiri svoja borca. Poučeni iskustvom i ne mireći se sa gubitkom lijeve obale grada, borci Bataljona stalno insistiraju na vraćanju i zadavanju težeg udara četnicima. Rano ujutro 14. juna u 03,00 sati počinju borbe i prelaz na lijevu obalu Neretve. Bataljon zajedno sa postrojbama vojne policije HVO vodi odlučnu bitku za povratak lijeve obale i tog dijela grada. Borba je teška, ali je bitno da je prelaz u klasičnom smislu izveden uspješno i neprimjeren u taktici vođenja borbe. Četa Cernica-Šantićeva na čelu sa komandrom Karlom Džebom prva prelazi preko Neretve, a za njima Carina, Luka i Vojna policija, Mahala, Vod Brankovac i ostali. Bilans je 14 poginulih i 23 ranjena. Cijena je velika, a sloboda lijeve obale još veća. U teškim borbama u rejonu Podveležja u tjeranju neprijatelja i držanju linije do konačne zadnje bitke 9. jula imali smo sedam mrtvih i 19 ranjenih. Konačni bilans borbe je - protjeran neprijatelj iz grada ali i teške rane za šezdesetoricom poginulih i stotinu ranjenih. U organizacijsko-formacijskom smislu Bataljon je imao svojih poteškoća od shvatanja potrebe vojnog organizovanja do vođenja rata, pa do pokušaja ostvarenja ličnih interesa i karijerističkih ciljeva. Nije rijetko da je bilo prisutno nisko mahalsko shvatanje odbrane, a zanemarivanje šireg cilja borbe protiv četnika.

Danas Bataljon broji oko 680 ljudi komande i komandne čete, pet četa, Samostalnog voda, Voda teških mitraljeza, Voda minobacača. Ističem 4. četu na čelu sa komandrom Karlom Džebom, 2. četu Luka i komandira Voda Brankovac, od boraca braću Humo, a za primjer saradnje pokojnog Tihomira Mišića i zapovjednika ličke bojne Iliju Vrljića. Zahvaljujemo se na svakoj pomoći i saradnji HVO, posebno zapovjedniku Jasminu Jaganjcu i dozapovjedniku Petru Zeleniku. Ističemo doprinos SDA, Merhameta, Preporoda, Karitasa, i svih ostalih vidova pomoći građana. Zahvaljujem se sredstvima informisanja na korektnom izvršavanju s obzirom na uslove u kojima su radili.